

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้อำนาจของศึกษานิเทศก์ อำนาจกับประสิทธิผลของสำนักงานศึกษานิเทศก์อำเภอ สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เขตการศึกษา 12 โดยมีขั้นตอนในการดำเนินงาน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
5. วิธีวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ได้ศึกษากับประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. ประชากร ที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ บุคลากรในสำนักงานศึกษานิเทศก์อำเภอ สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 220 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษานี้ ได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (stratified random sampling) ตามขนาดของสำนักงานศึกษานิเทศก์อำเภอจากประชากร ได้จำนวนตัวอย่างทั้งสิ้น 140 คน โดยกำหนดจำนวนตัวอย่างจากตารางกำหนดขนาดตัวอย่างตามโครงสร้างของ เครจซี่ มอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, p.608) และกำหนดเป็นกลุ่มย่อยโดยการคำนวณตามสัดส่วนของประชากรในแต่ละขนาดสำนักงาน หากกลุ่มตัวอย่างใดมีขนาดน้อยกว่า 20 คน จะปรับให้เป็นอย่างน้อย 15 คน ตามแนวคิดของ ชูแมคเคอร์ (James & Sally, 1993, p.165) ทำให้มีจำนวนตัวอย่างเพิ่มขึ้นเป็น 151 คน ดังรายละเอียดในตาราง 1

ตารางที่ 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำแนกตามขนาดของสำนักงาน
ในแต่ละจังหวัด

จังหวัด	จำนวนประชากร		รวม	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง		รวมจำนวน กลุ่มตัวอย่าง
	จำแนกตามขนาดสำนักงาน			จำแนกตามขนาดสำนักงาน		
	กลาง	ใหญ่		กลาง	ใหญ่	
ชลบุรี	16	26	42	10	17	27
ระยอง	18	6	24	11	4	15
ฉะเชิงเทรา	32	13	45	21	8	29
ตราด	11	4	15	11	4	15
จันทบุรี	23	5	28	15	3	18
ปราจีนบุรี	21	5	26	14	3	17
นครนายก	12	5	17	11	4	15
สระแก้ว	19	4	23	12	3	15
รวม	152	68	220	105	46	151

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ที่รวบรวมข้อมูลจากเครื่องมือวัดการใช้อำนาจของผู้บริหาร ของสวัดมน์ ช่างเหล็ก และแบบประเมินประสิทธิภาพของการของ ฮอยและมิสเกล (Hoy and Miskel) โดยจะเป็นแบบสอบถามสำหรับบุคลากรในสำนักงาน แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับวุฒิการศึกษาของศึกษานิเทศก์อำเภอ ประสิทธิภาพการบริหารของศึกษานิเทศก์อำเภอ ขนาดของสำนักงานและประวัติการได้รับการประเมินการบริหารสำนักงานดีเด่นระดับจังหวัด อันดับที่ 1-3 ใน 3 ปีย้อนหลัง (2541-2543) ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบให้เลือกตอบและเติมคำที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง จำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นการสอบถามเกี่ยวกับการใช้อำนาจในการบริหารงานของศึกษานิเทศก์อำเภอ โดยแบ่งเป็น 5 ด้าน คือ อำนาจการให้รางวัล อำนาจการบังคับ อำนาจตามกฎหมาย อำนาจการอ้างอิง อำนาจความเชี่ยวชาญ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 อันดับ (rating scale)

ตอนที่ 3 เป็นการสอบถามเกี่ยวกับระดับประสิทธิผลของสำนักงาน โดยแบ่งเป็น 4 ด้าน คือ การปรับตัวองค์กร การบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร การบูรณาการภาระหน้าที่องค์กร การผูกพันยึดมั่นในองค์กร เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 อันดับ (rating scale)

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย โดยศึกษาทฤษฎีและจากเอกสารตำราที่เกี่ยวข้องกับการให้อำนาจของผู้บริหารตามแนวคิดของเฟรนช์และราเวน และแบบประเมินประสิทธิผลขององค์กรของ ฮอยและมิลเกล ตามทฤษฎีของพาร์สัน ซึ่งมีขั้นตอนดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการให้อำนาจของผู้บริหารและประสิทธิผลขององค์กร จากเอกสารและตำราต่าง ๆ และจากผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษา ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับการให้อำนาจของผู้บริหาร และประสิทธิผลของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ ภายใต้การแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปตรวจสอบความเที่ยงตรง (validity) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ ประกอบด้วยบุคคลดังต่อไปนี้

3.1 ดร.บุญลือ ทองอยู่	รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
3.2 ศ.ดร.เสริมศักดิ์ วิศวลาภรณ์	คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
3.3 รศ.ดร.อมรชัย ตันติเมธ	อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3.4 รศ.ดร.วชิระ ชาวหา	อาจารย์ประจำภาควิชาพื้นฐานการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
3.5 รศ.ศุทธิ สุกรัตน์	ผู้อำนวยการวิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา

4. นำแบบสอบถามที่ได้จากผู้ทรงคุณวุฒิมาพิจารณาปรับปรุงแก้ไขและขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามให้ถูกต้องและเหมาะสม

5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (try - out) กับบุคลากรสำนักงานที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ในเขตการศึกษา 12 จำนวน 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (discrimination) โดยใช้ค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson) ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมทั้งฉบับ (item-total correlation) โดยได้ค่าสหสัมพันธ์รายข้อเกี่ยวกับการให้อำนาจของ

ศึกษาธิการอำเภอ อยู่ระหว่าง .255 ถึง .926 (รายละเอียดปรากฏในภาคผนวก จ หน้า 144) และค่าสหสัมพันธ์รายข้อเกี่ยวกับประสิทธิผลของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ อยู่ระหว่าง .281 ถึง .952 (รายละเอียดปรากฏในภาคผนวก จ หน้า 145)

6. นำแบบสอบถามที่มีค่าอำนาจจำแนกแต่ละข้อตั้งแต่ .20 ขึ้นไปมาหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (alpha coefficient) ของคอนบราค (Cronbach, 1994, pp.202-204) ผลจากการหาค่าความเชื่อมั่นรายด้านเกี่ยวกับการใช้อำนาจของศึกษาธิการอำเภอมีค่าแอลฟา (α) อยู่ระหว่าง .90 ถึง .97 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ (α) = .98 (ดังรายละเอียดปรากฏในภาคผนวก ง หน้า 144) และมีค่าความเชื่อมั่นรายด้านเกี่ยวกับประสิทธิผลของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอมีค่าแอลฟา (α) อยู่ระหว่าง .93 ถึง .98 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ (α) = .99 (ดังรายละเอียดปรากฏในภาคผนวก ง หน้า 145)

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามวิธีการและขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ขอนหนังสือรับรองจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา ถึงศึกษาธิการจังหวัด จำนวน 8 จังหวัด คือ ชลบุรี ระยอง ฉะเชิงเทรา ตราด จันทบุรี ปราจีนบุรี นครนายก และสระแก้ว เพื่อขอความร่วมมือในการจัดเก็บรวบรวมข้อมูล
2. จัดส่งแบบสอบถามโดยการสุ่มและเก็บแบบสอบถาม จำนวน 151 ฉบับ ไปยังบุคลากรในสำนักงานศึกษาธิการอำเภอที่เป็นกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเองและทางไปรษณีย์ และขอความอนุเคราะห์ให้ผู้ตอบแบบสอบถามส่งกลับทางไปรษณีย์ ตามที่อยู่ของผู้วิจัยที่ได้จำหน่ายซองและติดแสตมป์ให้ไว้พร้อมแล้ว ภายในเวลาที่กำหนด
3. ในกรณีที่ยังไม่ได้รับแบบสอบถามคืนตามเวลาที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ ผู้วิจัยได้ติดตามเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง
4. ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืน จำนวน 151 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ของแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ผู้วิจัยตรวจสอบและคัดเลือกแบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์ทุกฉบับ
5. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาลงรหัสให้คะแนนตามน้ำหนักคะแนนแต่ละข้อ และบันทึกข้อมูลลงในคอมพิวเตอร์ โดยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรม SPSS (statistical package for the social science for window)
6. นำผลคำนวณมาทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามความมุ่งหมายของการวิจัยต่อไป

วิธีวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาแยกวิเคราะห์ ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการศึกษา ประสบการณ์ ขนาดสำนักงานและประเภทสำนักงาน โดยคิดเป็นร้อยละ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการใช้อำนาจของศึกษาธิการอำเภอ เขตการศึกษา 12 ใน 5 ด้าน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (rating scale) โดยเรียงจากมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ของ ลิเคิร์ท (Best and Kahn, 1993, p.247) กำหนดน้ำหนักคะแนน ดังนี้

มากที่สุด หมายถึง เห็นด้วยกับการใช้อำนาจของศึกษาธิการอำเภอ และประสิทธิผลของสำนักงานอยู่ในระดับมากที่สุด เท่ากับ 5 คะแนน

มาก หมายถึง เห็นด้วยกับการใช้อำนาจของศึกษาธิการอำเภอ และประสิทธิผลของสำนักงานอยู่ในระดับมาก เท่ากับ 4 คะแนน

ปานกลาง หมายถึง เห็นด้วยกับการใช้อำนาจของศึกษาธิการอำเภอ และประสิทธิผลของสำนักงานอยู่ในระดับปานกลาง เท่ากับ 3 คะแนน

น้อย หมายถึง เห็นด้วยกับการใช้อำนาจของศึกษาธิการอำเภอ และประสิทธิผลของสำนักงานอยู่ในระดับน้อย เท่ากับ 2 คะแนน

น้อยที่สุด หมายถึง เห็นด้วยกับการใช้อำนาจของศึกษาธิการอำเภอ และประสิทธิผลของสำนักงานอยู่ในระดับน้อยที่สุด เท่ากับ 1 คะแนน

การแปลความหมายของคะแนน ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์สำหรับวัดระดับ การใช้อำนาจของผู้บริหาร และประสิทธิผลของสำนักงาน โดยเอาคะแนนเฉลี่ย (mean) ของคะแนน เป็นตัวชี้วัด โดยกำหนดเกณฑ์ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว, 2535, หน้า 23-24)

คะแนนเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง การใช้อำนาจของศึกษาธิการอำเภอ และประสิทธิผลของสำนักงานอยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง การใช้อำนาจของศึกษาธิการอำเภอ และประสิทธิผลของสำนักงานอยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง การใช้อำนาจของศึกษาธิการอำเภอ และประสิทธิผลของสำนักงานอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง การใช้อำนาจของศึกษานิเทศก์อำเภอ และ ประสิทธิภาพของสำนักงานอยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง การใช้อำนาจของศึกษานิเทศก์อำเภอ และ ประสิทธิภาพของสำนักงานอยู่ในระดับน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ทางสถิติ SPSS (statistical package for the social science for window) โดยเลือกเฉพาะวิธีวิเคราะห์ข้อมูลที่สอดคล้องกับ ความมุ่งหมายของการวิจัยครั้งนี้

1. การหาค่าระดับการใช้อำนาจของศึกษานิเทศก์อำเภอ และ ประสิทธิภาพของสำนักงาน ศึกษานิเทศก์อำเภอ เขตการศึกษา 12 ใช้คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

2. เปรียบเทียบการใช้อำนาจของศึกษานิเทศก์อำเภอจำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสพการณ์ ขนาดสำนักงานและประเภทสำนักงาน ใช้การทดสอบค่าวิกฤตที่ (t -test)

3. เปรียบเทียบประสิทธิผลของสำนักงานศึกษานิเทศก์อำเภอจำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสพการณ์ ขนาดสำนักงานและประเภทสำนักงาน ใช้การทดสอบค่าวิกฤตที่ (t -test)

4. ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้อำนาจของศึกษานิเทศก์อำเภอ กับ ประสิทธิภาพของสำนักงานศึกษานิเทศก์อำเภอ เขตการศึกษา 12 ใช้ การหาค่าสหสัมพันธ์อย่างง่าย (simple correlation)

เกณฑ์การแปลความหมายของระดับความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร (Runyon & Haber. 1996, p.238 citing Cohen, 1988)

ถ้าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าอยู่ระหว่าง -0.29 ถึง -0.10 หรือ 0.10 ถึง 0.29 ถือว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ

ถ้าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าอยู่ระหว่าง -0.49 ถึง -0.30 หรือ 0.30 ถึง 0.49 ถือว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง

ถ้าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าอยู่ระหว่าง -1.00 ถึง -0.50 หรือ 0.50 ถึง 1.00 ถือว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับสูง